Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-10-05

LS 2015-0833

Landstingsstyrelsen

Policy för innovation och digitalisering för Stockholms läns landsting samt strategi för digitalisering och strategi för innovation

Föredragande landstingsråd: Daniel Forslund

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås en policy för innovation och digitalisering i Stockholms läns landsting samt en strategi för innovation och en strategi för digitalisering för åren 2016-2020. I samband med detta föreslås fullmäktige besluta att tidigare IT-policy och Strategi för IT-frågor och eHälsa upphör att gälla.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att godkänna Policy för innovation och digitalisering i Stockholms läns landsting

att godkänna Strategi för innovation

att godkänna Strategi för digitalisering

att IT-policy inom Stockholms läns landsting beslutad av landstingsfullmäktige 20 mars 2012 upphör att gälla

att Strategi för arbete med IT-frågor och eHälsa inom Stockholms läns landsting beslutad av landstingsfullmäktige 20 mars 2012 upphör att gälla

Landstingsrådsberedningens motivering

I en fas av historiskt omfattande investeringar och omställningar av landstingets samtliga verksamheter är behovet stort av att identifiera nya verktyg och metoder som kan underlätta och påskynda denna process. Efterfrågan på moderna arbetsverktyg från landstingets medarbetare är

stark, och invånarna förväntar sig en modern, effektiv och flexibel samhällsservice som snabbt förmår att fånga upp och möta nya behov. Innovation och digitalisering är avgörande faktorer i detta arbete, och ska användas som strategiska reformverktyg för att utveckla, effektivisera och kvalitetssäkra verksamheten, öka patienters och resenärers delaktighet, samt bli en attraktivare arbetsgivare.

Stockholm har därför som första landsting i landet utarbetat en gemensam policy med tillhörande strategier för perioden 2016-2020. I policyn fastslås styrande principer som ska ge vägledning vid beslut, och strategierna pekar ut strategiska inriktningar och långsiktiga mål. Strategierna kommer i nästa steg kompletteras med årliga operativa handlingsplaner som beskriver hur de övergripande målen ska nås genom konkreta insatser.

Genom de nya styrande dokumenten förs innovation och digitalisering upp som en integrerad del i ledningsansvaret för utveckling, förnyelse och förbättring av landstingets samtliga verksamheter. Frågorna handlar om betydligt mer än teknikutveckling. Det handlar exempelvis om att omforma och förändra hur verksamheten bedrivs, hur ett vårdmöte ser ut och om att skapa en kultur som uppmuntrar och belönar nytänkande och utveckling.

För att realisera målbilden i framtidsplanen för hälso- och sjukvården, det regionala trafikförsörjningsprogrammet och den kommande regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS2050) krävs en väl utvecklad innovationsförmåga inom landstingets samtliga verksamheter och att digitaliseringens möjligheter tillvaratas fullt ut.

Det krävs nya och mer sammanhållna organisationer och finansieringsmodeller för såväl innovation som digitalisering. Även arbetet med att involvera personal, patienter och invånare tidigare i innovationsprocessen ska utvecklas, liksom samverkan med andra aktörer för att driva fram en utveckling av produkter, tjänster, processer och organisatoriska lösningar. Genom att tydliggöra styrningen av digitaliseringsarbetet kan vi säkerställa både leveransförmågan och en kostnadseffektiv användning av IT samtidigt som utrymme skapas för utveckling och innovation.

Alla invånare ska oavsett teknikvana eller funktionsförmåga kunna kontakta och kommunicera med landstinget genom ett brett utbud av e-tjänster. Patienter ska ges full möjlighet att välja hur de vill kontakta vården i olika situationer, där e-tjänster, telefon, eller videokonsultation ska ses som komplementära och naturliga delar av det reguljära vårdutbudet.

Med denna policy och tillhörande strategier förbättras möjligheterna för att nå framgång i utvecklingen av landstingets kärnverksamheter och för att nå landstingets övergripande mål.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokollsutdrag den 20 september 2016
Innovationsberedningens protokollsutdrag den 14 september 2016
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 2 september 2016
Förslag till Policy för innovation och digitalisering i Stockholms läns landsting
Förslag till Strategi för innovation
Förslag till Strategi för digitalisering

Torbjörn Rosdahl

Daniel Forslund

Carl Rydingstam

§ 92
Policy för innovation och digitalisering för Stockholms läns landsting samt strategi för digitalisering och strategi för innovation

LS 2015-0833

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås en policy för innovation och digitalisering i Stockholms läns landsting samt en strategi för innovation och en strategi för digitalisering för åren 2016-2020. I samband med detta föreslås fullmäktige besluta att tidigare IT-policy och Strategi för IT-frågor och eHälsa upphör att gälla.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 2 september 2016
Förslag till Policy för innovation och digitalisering i Stockholms läns landsting
Förslag till Strategi för innovation
Förslag till Strategi för digitalisering
Innovationsberedningens protokollsutdrag den 14 september 2016

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet beslutar föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att godkänna Policy för innovation och digitalisering i Stockholms läns landsting

att godkänna Strategi för innovation

att godkänna Strategi för digitalisering

att IT-policy inom Stockholms läns landsting beslutad av landstingsfullmäktige 20 mars 2012 upphör att gälla

att Strategi för arbete med IT-frågor och eHälsa inom Stockholms läns landsting beslutad av landstingsfullmäktige 20 mars 2012 upphör att gälla.

Beslutsexpediering:
Landstingsstyrelsen
Akt

§ 38
Policy för innovation och digitalisering för Stockholms läns landsting samt strategi för digitalisering och strategi för innovation

LS 2015-0833

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås en policy för innovation och digitalisering i Stockholms läns landsting samt en strategi för innovation och en strategi för digitalisering för åren 2016-2020. I samband med detta föreslås fullmäktige besluta att tidigare IT-policy och Strategi för IT-frågor och eHälsa upphör att gälla.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 2 september 2016
Förslag till Policy för innovation och digitalisering i Stockholms läns landsting
Förslag till Strategi för innovation
Förslag till Strategi för digitalisering

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till landstingsdirektörens förslag.

Innovationsberedningens beslut

Innovationsberedningen föreslår arbetsutskottet föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att godkänna Policy för innovation och digitalisering i Stockholms läns landsting

att godkänna Strategi för innovation

att godkänna Strategi för digitalisering

att IT-policy inom Stockholms läns landsting beslutad av landstingsfullmäktige 20 mars 2012 upphör att gälla

att Strategi för arbete med IT-frågor och eHälsa inom Stockholms läns landsting beslutad av landstingsfullmäktige 20 mars 2012 upphör att gälla

S-ledamöterna samt V-ledamoten anmäler att de inte deltar i beslutet.

Beslutsexpediering:
Arbetsutskottet
Akt

Stockholms läns landsting

Landstingsstyrelsens förvaltning
Strategisk IT i SLL
SLL Forskning och innovation

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-09-02

LS 2015-0833

Landstingsstyrelsens
innovationsberedning

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -09- 06
Dnr LS 2015-0833
Rotel VIII

Policy för innovation och digitalisering för Stockholms läns landsting samt strategi för digitalisering och strategi för innovation

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås en policy för innovation och digitalisering i Stockholms läns landsting samt en strategi för innovation och en strategi för digitalisering för åren 2016-2020. I samband med detta föreslås fullmäktige besluta att tidigare IT-policy och Strategi för IT-frågor och eHälsa upphör att gälla.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 2 september 2016
Förslag till Policy för innovation och digitalisering i Stockholms läns landsting
Förslag till Strategi för innovation
Förslag till Strategi för digitalisering

Förslag till beslut

Innovationsberedningen föreslår arbetsutskottet föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att godkänna Policy för innovation och digitalisering i Stockholms läns landsting

att godkänna Strategi för innovation

att godkänna Strategi för digitalisering

att IT-policy inom Stockholms läns landsting beslutad av landstingsfullmäktige 20 mars 2012 upphör att gälla

att Strategi för arbete med IT-frågor och eHälsa inom Stockholms läns landsting beslutad av landstingsfullmäktige 20 mars 2012 upphör att gälla

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
I ärendet föreslås landstingsfullmäktige besluta om en gemensam policy för innovation och digitalisering inom Stockholms läns landsting samt två separata strategier för innovation respektive digitalisering. Innovation och digitalisering är viktiga verktyg, metoder och angreppssätt för att nå framgång i utvecklingen av landstingets kärnverksamheter och nå landstingets övergripande mål.

Bakgrund
För att möta den växande befolkningens behov av vård och kollektivtrafik i Stockholms län genomför landstinget nu en rad genomgripande satsningar inom såväl hälso- och sjukvård som kollektivtrafik.

För att realisera uppsatta mål krävs att landstingets verksamheter snabbare kan tillgodogöra sig nya arbetssätt, bättre metoder och teknik för att uppnå ett mer effektivt resursutnyttjande och begränsa kostnadsutvecklingen. Patienten eller resenären ska också på ett tydligare sätt inkluderas i landstingets digitaliserings- och innovationsarbete. Innovationsarbetet ska omfatta alla landstingets verksamheter och vara nära samordnat med utvecklingen av IT-stöd och e-tjänster. Här spelar landstingets möjligheter att skapa ökad samverkan mellan olika aktörer en avgörande roll för digitaliserings- och innovationsförmågan.

Förvaltningen utarbetade därför ett förslag till en gemensam strategi för innovation och digitalisering i syfte att tillvarata möjligheterna med innovation och digitalisering fullt ut för

- att öka invånarens, patientens och resenärens delaktighet
- höja kvaliteten och tillgängligheten
- underlätta för medarbetare i verksamheten.

Remiss
Samtliga styrelser och nämnder i Stockholms läns landsting, Landstingsstyrelsens samverkansråd för organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning och Landstingsstyrelsens pensionärsråd har beretts möjlighet att yttra sig över förslaget till den gemensamma strategin. Även andra viktiga samverkansaktörer exempelvis universitet, högskolor och Kommunförbundet i Stockholms län har fått möjlighet att ge synpunkter.

Yttranden inkom ifrån arkivmyndigheten, DHR förbundet för ett samhälle utan rörelsehinder, Danderyds sjukhus AB, förvaltningen för utbyggd tunnelbana, hälso- och sjukvårdsnämnden, HSO i Stockholms län – Funktionshindersrörelsen i samverkan, Södersjukhuset AB, kulturnämnden, patientnämnden, Stockholms läns sjukvårdsområde, Synskadades riksförbund, Södertälje sjukhus AB, trafiknämnden, tillväxt- och regionplanenämnden, Stockholms universitet, Kungliga tekniska högskolan, Karolinska institutet, Kommunförbundet Stockholms län, Vinnova, Länsstyrelsen i Stockholms län, Capio S:t Görans sjukhus AB och Locum AB.

Överväganden
Remissinstanserna är i grunden positiva. Förslaget till en gemensam strategi bedömdes vara både välformulerad, relevant och konkret.

Fler remissinstanser anser dock att strategin skulle tjäna på att kortas ned och skrivas på en mer generell och övergripande nivå samt fokusera på det strategiska och styrande innehåll som är unikt för just denna strategi. I ett par remissyttranden lyfts även farhågor fram med en gemensam strategi, att innovation på så sätt riskerar att avgränsas till att endast omfatta IT-innovationer. Strategin bör också tydligare visa på vilka områden som ska prioriteras eller ett antal kriterier mot vilka angelägenhetsgraden i en satsning ska prövas.

Under remissperioden har också processen för att upprätta, revidera och hantera landstingsövergripande styrande dokument setts över. Mallar har tagits fram så att de landstingsövergripande styrande dokumenten ska vara enhetligt utformade och strukturerade och på så sätt bidra till tydlig styrning, efterlevnad och uppföljning.

<u>Överväganden förvaltningen gjort efter remissförfarandet</u>
Flera av de påpekanden och förbättringsförslag som framförts i remissyttrandena har beaktats. Dessutom har de nya mallarna och rutinerna för strategiska och styrande dokument tillämpats. Strategin har därför omarbetats och delats upp i tre separata dokument

- en gemensam policy för innovation och digitalisering
- en strategi för innovation
- en strategi för digitalisering.

I den gemensamma policyn för innovation och digitalisering slås ett antal styrande principer fast som ska ge vägledning vid beslut i digitaliserings- och innovationsarbetet. Policyn är normerande och talar om hur befintlig verksamhet ska utföras. Målet är att landstinget ska använda innovation och digitalisering som strategiska verktyg för att effektivisera och kvalitetssäkra verksamheten, att erbjuda bättre samhällsservice, öka

patienters och resenärers delaktighet samt att bli en mer attraktiv arbetsgivare.

Tyngdpunkten i policyn ligger på att invånarens behov och perspektiv ska stå i centrum och att invånares första kontakt med landstinget ska kunna ske digitalt. För att åstadkomma detta krävs bland annat en effektiv och säker informationshantering, att innovationer och e-tjänster sprids och används, ett ledarskap och en kultur som uppmuntrar utveckling samt en bredare samverkan inom landstinget men också mellan landstinget och andra aktörer.

Syftet med de båda strategierna är att peka ut strategiska inriktningar och långsiktiga mål inom IT- och digitaliseringsområdet respektive innovationsområdet. Dessa dokument är aktiverande det vill säga talar om vad landstinget behöver arbeta med för att nå de önskade målen. Nya tekniska möjligheter, behov av effektivisering i verksamheten samt invånarnas förväntningar och krav på ökad tillgänglighet och delaktighet utgör här viktiga drivkrafter i förändringsarbetet. Genom att utveckla och införa nya och bättre produkter, processer och organisationsformer kan landstinget uppnå en ökad kvalitet och högre effektivitet i vården, kollektivtrafiken och i miljöarbetet. Invånarnas behov och perspektiv ska stå i centrum för både innovations- och digitaliseringsarbetet.

Både strategin för innovation och strategin för digitalisering stödjer målbilden för Framtidsplanen - tredje steget i genomförandet (LS 1409-1068), Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2010 (LS 0806-0625) samt Regionalt trafikförsörjningsprogram för Stockholms län (LS 1207-0962).

Förvaltningen föreslår att landstingsfullmäktige beslutar att godkänna Policy för innovation och digitalisering i Stockholms läns landsting samt Strategi för innovation och Strategi för digitalisering. I samband med detta föreslås fullmäktige besluta att tidigare IT-policy och Strategi för IT-frågor och eHälsa (LS 1109-1224) upphör att gälla.

I syfte att säkerställa genomförandet av strategiernas mål och intentioner ska handlingsplaner inom relevanta områden tas fram. Handlingsplanerna ska uppdateras årligen. Förvaltningen kommer löpande att återrapportera till innovationsberedningen om hur arbetet utifrån handlingsplanerna fortlöper.

Policyn och strategierna ska tillämpas av alla förvaltningar och bolag inom landstinget samt av samtliga som arbetar på uppdrag av landstinget. Det sistnämnda regleras genom avtal.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Satsningar som sker inom ramen för den föreslagna policyn och de båda strategierna ska prövas och hanteras inom den ordinarie budgetprocessen.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende. Många av de e-tjänster som tas fram kommer dock att leda till miljöförbättringar.

Anne Rundquist
Tillförordnad landstingsdirektör

Mats Nomberg
Tillförordnad direktör strategisk IT i SLL

Jan Andersson
Direktör SLL Forskning och innovation

Policy för innovation och digitalisering

Gäller för Stockholms läns landsting

Dokumenttyp	Fastställd	Giltig till och med
Dokumentnummer	Fastställd av	Upprättad av
Informationssäkerhetsklass		

Innehållsförteckning

1. Syfte 3

2. Tillämpning 3

3. Definition 3

3.1 Avgränsningar 4

4. Mål 4

5. Viljeriktning 5

5.1 Fokus på invånarnas behov 5

5.2 Digitalt först 5

5.3 Användardriven utveckling 5

5.4 Ledarskap och kultur som uppmuntrar utveckling 5

5.5 Öppenhet och standardisering 5

5.6 Helheten prioriteras före delarna 6

5.7 Implementering och spridning i fokus 6

5.8 Information är en strategisk tillgång 6

5.9 Samordnad anskaffning 6

6. Uppföljning 6

1. Syfte

Innovation och digitalisering är viktiga verktyg, metoder och förhållningssätt för att nå framgång i utvecklingen av landstingets kärnverksamheter och nå landstingets övergripande mål.

För att realisera uppsatta mål krävs att landstingets verksamheter snabbare kan tillgodogöra sig nya arbetssätt, bättre metoder och teknik för att uppnå ett mer effektivt resursutnyttjande och begränsa kostnadsutvecklingen. Digitalisering och innovation ger stora möjligheter till effektiviseringar men framförallt möjlighet till högre kvalitet i välfärdstjänster, särskilt ur användarens perspektiv.

Stockholms läns landsting tar frågan kring digitalisering, förnyade arbetssätt och välfärdstjänster på stort allvar. Genom utformandet av den här policyn tydliggörs landstingets viljeriktning i dessa frågor.

2. Tillämpning

Policyn omfattar all landstingsfinansierad verksamhet, både landstingsägda verksamheter och privata entreprenörer. Den är överställd lokala styrande dokument inom områdena innovation samt IT och digitalisering när det gäller den landstingsägda verksamheten.

Policyn är styrande för dem som direkt eller indirekt fattar beslut i innovations- och digitaliseringsfrågor i Stockholms läns landsting.

3. Definition

Innovation
Med innovation avses utvecklingen av nya lösningar inom landstingets ansvarsområden som leder till förbättringar. Innovationer är nyskapande tjänster, produkter och arbetssätt eller nya sätt att organisera och bedriva verksamhet. En idé blir inte en innovation förrän den har omsatts i verkligheten och skapar nytta.

Värdet av innovationer behöver inte nödvändigtvis räknas direkt i kronor och ören, utan kan lika gärna handla om ökad patientsäkerhet, minskad miljöpåverkan eller nya attraktiva transportlösningar.

Informationsteknik, IT
Med IT avses all teknik, och till tekniken kopplade tjänster, som används för informationshantering och kommunikation av data som till exempel text, bilder och ljud.

Digitalisering
Informationsdigitalisering innebär att information omvandlas från analog till digital form. Processen gör att informationen kan struktureras, samt att den blir sökbar och tillgänglig genom digitala kanaler.

Samhällelig digitalisering beskriver användningen av IT i en bred bemärkelse i samhället. Individer och organisationer kan kommunicera med andra människor, organisationer och sin omgivning på ett nytt sätt. Landstinget bidrar till en samhällelig digitalisering inom ramen för den egna kärnverksamheten.

3.1 Avgränsningar

Innovation skiljer sig från verksamhetsutveckling, kvalitetsarbete och det kontinuerliga förbättringsarbetet. Begreppet innehåller en grad av radikalitet, det vill säga att innovation är något nytt eller väsentligt förbättrat och därmed något annat än ett löpande kvalitetsarbete eller ständiga förbättringar. Däremot kan innovationer ofta uppstå ur det vardagliga och praktiska förbättringsarbetet.

Andra närliggande begrepp är forskning och utveckling, FoU. Framgångsrikt forsknings- och utvecklingsarbete kan leda till innovationer men det finns även innovationer som inte alls är kopplade till FoU.

Inte heller uppfinningar behöver nödvändigtvis leda till innovationer men kan göra det om de skapar värde för användare.

4. Mål

Samtliga verksamheter inom landstinget ska använda digitalisering och innovation som strategiska verktyg för att utveckla, effektivisera och kvalitetssäkra verksamheten, erbjuda bättre samhällsservice, öka patienters och resenärers delaktighet, samt bli en attraktivare arbetsgivare.

5. Viljeriktning

De styrande principerna nedan ger vägledning vid beslut i digitaliserings- och innovationsarbetet.

5.1 Fokus på invånarnas behov

Invånarnas behov och perspektiv ska stå i centrum för både innovations- och digitaliseringsarbetet och vara den överordnade drivkraften i utvecklingen av produkter, tjänster och metoder.

5.2 Digitalt först

Stockholms läns landstings mål är att invånarnas första kontakt med landstinget ska kunna ske digitalt. I de situationer där det är lämpligt ska landstinget i första hand kommunicera digitalt, både internt och externt.

5.3 Användardriven utveckling

Landstingets innovations- och digitaliseringsarbete ska vara användardrivet och bygga på att involvera medarbetare och invånare tidigt i utvecklingsprocessen. Detta ökar förmågan att fånga upp nya behov av utveckling och förändring.

5.4 Ledarskap och kultur som uppmuntrar utveckling

En framgångsfaktor för innovativa organisationer är att alla medarbetare ses som möjliga innovatörer och genomförare av förändringar. Ledarskapet och kulturen på arbetsplatserna i landstinget ska uppmuntra och stötta medarbetare att få tid och mandat att bidra till utveckling och bedriva innovationsarbete.

5.5 Öppenhet och standardisering

Landstingets digitaliserings- och innovationsarbete bör ske i samverkan med och med öppenhet för akademi, näringsliv, kommuner, invånare och andra relevanta aktörer, såväl regionalt som nationellt och internationellt. De produkter, tjänster och metoder som används ska tillämpa de standarder som är fastställda av aktuella standardiseringsorgan, myndigheter etcetera och som är relevanta på marknaden. Öppna gränssnitt och anslutningsprotokoll ska i möjligaste mån erbjudas för att underlätta tjänsteutveckling och tillgången till information för både interna och externa parter.

5.6 Helheten prioriteras före delarna

En bedömning av den landstingsgemensamma nyttan ska alltid föregå ett beslut om en satsning eller en investering. I beslut om investering eller en ny satsning ska nyttan för landstinget som helhet prioriteras framför varje enskild verksamhets önskemål.

5.7 Implementering och spridning i fokus

Landstinget skapar varaktig nytta genom att innovationer och e-tjänster sprids och används brett. En plan för implementering och spridning ska därför etableras tidigt i utvecklingsfasen. Upparbetade strukturer, rutiner, samarbetsformer och avtal är viktiga framgångsfaktorer för en lyckad implementering. Möjlighet till kommersialisering ska beaktas när så är tillämpligt.

5.8 Information är en strategisk tillgång

Landstingets hantering av verksamhetsinformation samt information om invånare, patienter och resenärer ska hålla hög kvalitet genom hela livscykeln. Med utgångspunkt från verksamhetens behov ska informationen vara tillgänglig de tider den efterfrågas samt skyddas utifrån sitt skyddsvärde, samt affärsperspektiv, risk och lagkrav. I första hand ska information hämtas vid källan och om möjligt digitalt. Vid manuell inmatning eller uttag är målet att samma information bara behöver anges en gång.

5.9 Samordnad anskaffning

Vid behov av nya IT-stöd ska i första hand existerande produkter och tjänster inom landstinget utvärderas och användas givet att de möter behovet. I andra hand ska produkter och tjänster som redan finns på marknaden väljas. Utvärdering ska i båda fallen ske så att det innovativa perspektivet beaktas. I den mån det inte finns produkter och tjänster som fyller det aktuella behovet kan landstinget beställa utveckling, vilken i möjligaste mån bör ske i samverkan med andra landsting och regioner. I detta sammanhang ska innovationsperspektivet vara en utgångspunkt. Valet av utförare av aktuellt IT-stöd ska göras utifrån alternativens kostnad, strategiska betydelse för verksamheten samt förmågan att leverera effektivt.

6. Uppföljning

Policyn ska följas upp i enlighet med landstingets ledningsprocess och samordnas med uppföljningen av andra landstingsövergripande och styrande dokument.

Stockholms läns landsting

Diarienummer
LS 2015-0833

Strategi för innovation

Gäller för Stockholms läns landsting

Dokumenttyp	Fastställd	Giltig till och med
Dokumentnummer	Fastställd av	Upprättad av
Informationssäkerhetsklass	Verksamhetstyp	

Innehållsförteckning

1. Syfte 3

2. Tillämpning 3

3. Definition....3
3.1 Avgränsningar 3
3.2 Beroenden till andra processer.... 4

4. Nuläge.... 4

5. Vision och mål 5
5.1 Vision....5
5.2 Mål....5
5.3 Kritiska framgångsfaktorer 5

6. Strategiska inriktningar.... 6
6.1 Landstinget ska ha ett mer sammanhållet innovationssystem... 6
6.2 Landstinget ska bedriva ett mer systematiskt innovationsarbete6
6.3 Landstinget ska i högre utsträckning stimulera innovation i sin roll som inköpare och beställare 6
6.4 Landstinget ska stimulera fler verksamhetsdrivna innovationsprojekt 6
6.5 Landstinget ska erbjuda fler och bättre testmiljöer 7
6.6 Landstinget ska samverka oftare och närmare med omvärlden..7

7. Uppföljning....7

1. Syfte

Strategin pekar ut handlingsinriktningar och långsiktiga mål inom innovationsområdet. Ett medvetet och strategiskt innovationsarbete är en viktig faktor för att utvecklingen av landstingets kärnverksamheter ska bli framgångsrik och för att nå landstingets övergripande mål. Genom att utveckla och införa nya och bättre produkter, tjänster, processer och metoder, kan landstinget öka kvaliteten för invånarna och uppnå högre effektivitet inom samtliga verksamheter och ansvarsområden.

2. Tillämpning

Strategins inriktning och ambition omfattar all landstingsfinansierad verksamhet, både landstingsägda verksamheter och privata entreprenörer. Den är överställd lokala styrande dokument inom områdena IT och digitalisering när det gäller den landstingsägda verksamheten.

Strategin är styrande för dem som direkt eller indirekt fattar beslut i digitaliseringsfrågor i Stockholms läns landsting.

3. Definition

Med innovation avses utvecklingen av nya lösningar inom landstingets ansvarsområden som leder till förbättringar. Innovationer är nyskapande tjänster, produkter och arbetssätt eller nya sätt att organisera och bedriva verksamhet. En idé blir inte en innovation förrän den har omsatts i verkligheten och skapar nytta.

Värdet av innovationer behöver inte nödvändigtvis räknas direkt i kronor och ören, utan kan lika gärna handla om ökad patientsäkerhet, minskad miljöpåverkan eller nya attraktiva transportlösningar.

3.1 Avgränsningar

Innovation skiljer sig från verksamhetsutveckling, kvalitetsarbete och det kontinuerliga förbättringsarbetet. Begreppet innehåller en grad av radikalitet, det vill säga att innovation är något nytt eller väsentligt förbättrat och därmed något annat än ett löpande kvalitetsarbete eller ständiga förbättringar. Däremot kan innovationer ofta uppstå ur det vardagliga och praktiska förbättringsarbetet.

Andra närliggande begrepp är forskning och utveckling, FoU. Framgångsrikt forsknings- och utvecklingsarbete kan leda till innovationer men det finns även innovationer som inte alls är kopplade till FoU.

Inte heller uppfinningar behöver nödvändigtvis leda till innovationer men kan göra det om de skapar värde för användare.

3.2 Beroenden till andra processer

Inom landstinget finns det flera viktiga och angränsade processer att ta hänsyn till i innovationsarbetet. Det gäller framför allt områdena digitalisering, forskning, utveckling och utbildning, personal- och kompetensförsörjning, hållbarhet samt styrning och ledning.

I alla beslut som rör innovationsfrågor ska landstinget därför även ta hänsyn till de styrande dokument som är relaterade till ovanstående områden.

4. Nuläge

Stockholm är en av de snabbast växande storstadsregionerna i Europa. Tillväxttakten är positiv och innebär stora möjligheter, men medför också betydande utmaningar för såväl hälso- och sjukvården, kollektivtrafiken som den regionala utvecklingsplaneringen. Parallellt fortsätter utvecklingen med en allt äldre befolkning. Landstinget genomför nu en rad genomgripande satsningar i syfte att stå väl rustat och kunna möta den växande befolkningens behov av vård och kollektivtrafik.

Utvecklingen utgår från bland annat tre övergripande strategiska planer:

- Framtidsplan för hälso- och sjukvården
- Regionalt trafikförsörjningsprogram för Stockholms län
- Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Det är inte bara de demografiska utmaningarna som utgör incitament för utvecklingen av landstingets kärnverksamheter. Nya tekniska möjligheter samt invånarnas förväntningar och krav på ökad tillgänglighet och delaktighet är också drivkrafter i förändringsarbetet. En av utmaningarna för landstinget är även att i denna intensiva fas av investeringar begränsa kostnadsutvecklingen och hålla den på en långsiktigt hållbar nivå. För att klara detta krävs bland annat att landstingets verksamheter snabbare kan tillgodogöra sig nya arbetssätt, bättre metoder och teknik för att uppnå ett mer effektivt resursutnyttjande.

Samtidigt finns det idag många faktorer som försvårar innovationsarbetet. Det kan handla om hierarkiska organisationer, utformningen av avtal och

ersättningssystem, brist på mandat och tid, brist på finansiering och organisatoriska stuprör.

Ansvaret för stöd till innovationsarbete har under många år varit decentraliserat och alltför fragmentiserat. För att bidra till de övergripande strategiska planerna och för att skapa rum för en ökad systematik i innovationsarbetet behöver en ökad strategisk samordning och styrning ske. Det behövs även för att underlätta samverkan med landstinget för externa partner och för att skapa en enklare väg in. Samtidigt är det viktigt att det finns en fortsatt tydlig lokal närvaro för att ta till vara på innovationskraften hos medarbetarna, samt att verksamheternas direkta behov blir omhändertagna.

5. Vision och mål

5.1 Vision

Stockholms läns landsting präglas av öppenhet för nya idéer från såväl medarbetare som omvärld. Tillsammans använder vi innovation och digitalisering för att erbjuda de bästa, säkraste och mest moderna lösningarna i alla våra verksamheter.

5.2 Mål

Samtliga verksamheter inom landstinget ska använda innovation som ett strategiskt verktyg för att utveckla, effektivisera och kvalitetssäkra verksamheten, erbjuda bättre samhällsservice, öka patienters och resenärers delaktighet, samt bli en attraktivare arbetsgivare.

Målet styr mot och korrelerar med de landstingsövergripande målen för kärnverksamheten, ekonomi, personal samt hållbar tillväxt och utveckling.

5.3 Kritiska framgångsfaktorer

De kritiska framgångsfaktorer som anges här ska ses som verktyg för att integrera andra processer i innovationsarbetet. Med utgångspunkt från de beroenden till andra processer som nämns i avsnitt 3.2 är kritiska framgångsfaktorer för innovation att

- IT-miljön i landstinget möjliggör innovation och att utvecklingen av nya digitala tjänster är nära kopplad till innovationsarbetet
- den forskning som bedrivs inom landstinget implementeras snabbare i verksamheterna och ligger till grund för innovationer
- ledarskapet och kulturen på arbetsplatserna uppmuntrar och stöttar medarbetarna i att bedriva ett innovationsarbete
- landstinget utvecklar och inför nya innovativa lösningar för att snabbare nå sina hållbarhetsmål

- mål som stimulerar innovation behöver integreras i de övergripande styr- och ledningssystemen.

6. Strategiska inriktningar

6.1 Landstinget ska ha ett mer sammanhållet innovationssystem

Landstinget ska ha ett mer sammanhållet innovationssystem som stödjer och förenklar för både invånare och medarbetare, men också för forskare, entreprenörer och andra aktörer utanför landstinget. Innovationssystemet ska samverka närmare med viktiga aktörer regionalt, nationellt och internationellt. Landstinget ska bredda sitt innovationsarbete så att det omfattar alla verksamheter och även är närmare kopplat till annat pågående utvecklingsarbete.

6.2 Landstinget ska bedriva ett mer systematiskt innovationsarbete

Det behövs en större systematik i innovationsarbetet för att goda idéer ska bli verklighet. Det handlar exempelvis om hur mål som stimulerar förnyelse integreras i styr- och ledningssystem, om ersättnings- och uppföljningsmodeller som skapar förutsättningar för innovationsarbete, implementerings- och förvaltningsfrågor, strukturer och kompetens för metodstöd, samt om juridiska förutsättningar. Landstinget ska fortlöpande inventera och åtgärda faktorer som försvårar en effektiv spridning av innovativa arbetssätt, nya behandlingsmetoder eller ny teknik.

6.3 Landstinget ska i högre utsträckning stimulera innovation i sin roll som inköpare och beställare

Genom innovationsvänlig upphandling ska landstinget bidra till att nyskapande lösningar tas fram och dessutom bli en bättre första kund till mindre företag och entreprenörer. Därför ska nya lösningar efterfrågas eller åtminstone tillåtas i upphandlingsprocesserna. Avtal och ersättningsmodeller med tjänsteleverantörer ska i möjligaste mån vara innovationsdrivande i de fall verksamheternas behov motiverar det.

6.4 Landstinget ska stimulera fler verksamhetsdrivna innovationsprojekt

Genom att avsätta särskilda medel för att stimulera verksamhetsdrivna innovationsprojekt ges medarbetarna möjligheter att utveckla, testa, utvärdera och införa nya innovativa produkter, tjänster och metoder i verksamheten tillsammans med andra aktörer. Landstinget har motiverade medarbetare med ett genuint intresse att bidra till verksamhetens

utveckling. Deras kunskap och idéer ska tas till vara, kanaliseras och skyddas.

6.5 Landstinget ska erbjuda fler och bättre testmiljöer

För innovationsutveckling inom hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken ska landstinget samverka med företag och organisationer genom att erbjuda säkra testmiljöer när det finns en tydlig verksamhets- och användarnytta. Genom att olika idéer prövas i en försöksverksamhet erhålls värdefull information inför beslut om ett permanent införande.

6.6 Landstinget ska samverka oftare och närmare med omvärlden

För att utveckla verksamheterna ska landstinget ta en mer aktiv roll i innovationssamverkan med näringsliv och lärosäten. I en allt mer globaliserad värld är det även viktigt att landstinget ökar sin medverkan och sitt deltagande i EU:s program och fonder, exempelvis EU:s forsknings- och innovationsramprogram Horisont 2020 och EU:s regionalfonder.

7. Uppföljning

Strategin ska följas upp i enlighet med landstingets ledningsprocess och samordnas med uppföljningen av andra landstingsövergripande styrande dokument. Landstingets övergripande innovationsarbete ska årligen mätas och följas upp i ett innovationsbokslut. Handlingsplaner som konkretiserar strategins mål och intentioner inom området innovation ska arbetas fram årligen.

Stockholms läns landsting

Diarienummer
LS 2015-0833

Strategi för digitalisering

Gäller för Stockholms läns landsting

Dokumenttyp	Fastställd	Giltig till och med
Dokumentnummer	Fastställd av	Upprättad av
Informationssäkerhetsklass		

Innehållsförteckning

1. Syfte 3

2. Tillämpning 3

3. Definition....3
3.1 Beroenden till andra processer....3

4. Nuläge.... 4

5. Vision och mål 5
5.1 Vision för landstingets innovation och digitalisering 5
5.2 Mål....5
5.3 Kritiska framgångsfaktorer 5

6. Strategiska inriktningar.... 6
6.1 Invånarna ska ha tillgång till tjänster som underlättar dialog och delaktighet 6
6.2 Landstingets medarbetare ska ha tillgång till en digital arbetsmiljö som bidrar till en säker och effektiv verksamhet 7
6.3 Det ska vara enkelt och säkert att utbyta information mellan organisationer inom och utanför den offentliga sektorn 7
6.4 Samordnad styrning av landstingets digitalisering.... 8

7. Uppföljning.... 8

1. Syfte

Strategin pekar ut handlingsinriktningar och långsiktiga mål inom IT- och digitaliseringsområdet. Digitalisering är en viktig faktor för att nå framgång i landstingets arbete för att modernisera och utveckla verksamheten. Nya tekniska möjligheter, behov av att effektivisera verksamheten, samt invånarnas förväntningar och krav på ökad tillgänglighet och delaktighet är viktiga drivkrafter i förändringsarbetet.

2. Tillämpning

Strategins inriktning och ambition omfattar all landstingsfinansierad verksamhet, både landstingsägda verksamheter och privata entreprenörer. Den är överställd lokala styrande dokument inom områdena IT och digitalisering när det gäller den landstingsägda verksamheten.

Strategin är styrande för dem som direkt eller indirekt fattar beslut i digitaliseringsfrågor i Stockholms läns landsting.

3. Definition

Informationsteknik, IT
Med IT avses all teknik, och till tekniken kopplade tjänster, som används för informationshantering och kommunikation av data som till exempel text, bilder och ljud.

Digitalisering
Informationsdigitalisering innebär en omvandling av information från analog till digital form. Processen gör att informationen kan struktureras, samt att den blir sökbar och tillgänglig genom digitala kanaler.

Samhällelig digitalisering beskriver användningen av IT i bred bemärkelse i samhället. Individer och organisationer kan kommunicera med andra människor, organisationer och sin omgivning på ett nytt sätt. Landstinget bidrar till en samhällelig digitalisering inom ramen för den egna kärnverksamheten.

3.1 Beroenden till andra processer

Inom landstinget finns det flera viktiga och angränsade processer att ta hänsyn till i utvecklingsarbetet inom IT och digitalisering. Det gäller framför allt områdena informationssäkerhet, innovation, hållbarhet, personal- och kompetensförsörjning samt tillgänglighet.

I alla beslut som rör digitaliserings- och IT-investeringar ska landstinget därför ta hänsyn till styrande dokument som är relaterade till ovanstående områden.

4. Nuläge

Stockholm är en av de snabbast växande storstadsregionerna i Europa. Tillväxttakten är positiv och innebär stora möjligheter, men medför också betydande utmaningar för såväl hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken som den regionala utvecklingsplaneringen. Parallellt fortsätter utvecklingen med en ökad livslängd vilket innebär fler aktiva personer i äldre åldrar men även fler äldre i behov av vård och omsorg.

Landstinget genomför en rad genomgripande satsningar i syfte att stå väl rustat för och kunna möta befolkningens framtida behov av vård och kollektivtrafik.

Utvecklingen utgår från tre övergripande strategiska planer:

- Framtidsplan för hälso- och sjukvården
- Regionalt trafikförsörjningsprogram för Stockholms län
- Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

En av utmaningarna är att i denna intensiva fas av investeringar begränsa kostnadsutvecklingen och hålla den på en långsiktigt hållbar nivå. För att klara detta krävs bland annat att landstingets verksamheter snabbare kan tillgodogöra sig nya arbetssätt, bättre metoder och teknik för att uppnå ett mer effektivt resursutnyttjande.

Dagens IT-stöd är inte alltid konstruerade för att fullt ut stödja verksamhetens arbetssätt eller invånarens delaktighet. Dessutom är den tekniska variationen av IT-system och applikationer så stor att den hindrar utvecklingen av en mer behovsanpassad informationsmiljö. Ansvaret för investeringar, utveckling samt förvaltning och drift inom IT- och digitaliseringsområdet har under många år varit decentraliserat. För att nå de övergripande strategiska planerna och skapa rum för en ökad grad av digitalisering behöver dagens IT-stöd utvecklas, konsolideras eller avvecklas. Samordningen och styrningen av landstingets IT- och digitaliseringsfrågor behöver också bli tydligare.

5. Vision och mål

5.1 Vision för landstingets innovation och digitalisering

Stockholms läns landsting präglas av öppenhet för nya idéer från såväl medarbetare som omvärld. Tillsammans använder vi innovation och digitalisering för att erbjuda de bästa, säkraste och mest moderna lösningarna i alla våra verksamheter.

5.2 Mål

Samtliga verksamheter inom landstinget ska använda digitalisering som ett strategiskt verktyg för att utveckla, effektivisera och kvalitetssäkra verksamheten, erbjuda bättre samhällsservice, öka patienters och resenärers delaktighet, samt bli en attraktivare arbetsgivare.

Målet styr mot och korrelerar med de landstingsövergripande målen för kärnverksamheten, ekonomi, personal samt hållbar tillväxt och utveckling. Målet styr specifikt mot indikatorn en ökad digitaliseringsgrad.

5.3 Kritiska framgångsfaktorer

De kritiska framgångsfaktorerna som anges här ska ses som verktyg för att integrera andra processer i arbetet med digitalisering. Med utgångspunkt från de beroenden till andra processer som nämns i avsnitt 3.1, är kritiska framgångsfaktorer för digitalisering att

- invånare och medarbetare ska kunna känna tillit till och förtroende för landstingets informationshantering, IT-system och digitala lösningar
- IT-miljön i landstinget behöver kunna hantera och balansera två sammanhängande perspektiv för IT-leverans: ett som fokuserar på stabilitet och betonar säkerhet och noggrannhet och ett som fokuserar på flexibilitet och betonar snabbhet, användbarhet och smidighet
- hållbarhetsarbetet är kopplat till miljöförbättringar både av och med IT
- medarbetare har digital kompetens och mognad, det vill säga förmågan att använda digitala verktyg, lösningar och tjänster
- alla kan ta del av landstingets tjänster, service och verksamhet.

6. Strategiska inriktningar

6.1 Invånarna ska ha tillgång till tjänster som underlättar dialog och delaktighet

Landstinget ska utveckla e-tjänster som bidrar till att kärnverksamheten blir mer öppen och erbjuder invånarna tjänster som förenklar deras vardag. De nya e-tjänsterna ska vara efterfrågade, användarvänliga, robusta och skalbara: med andra ord vara utbyggbara utan att prestandan försämras. De ska vara säkra, ha en hög tillgänglighet, finnas på flera språk och inte äventyra integriteten. De ska också vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar.

Patienter och anhöriga ska ha bättre möjligheter att delta i vården utifrån sina förutsättningar

Patienter ska ha möjlighet att välja hur de vill kontakta vården i olika situationer, där e-tjänster, telefon, videokonsultation eller fysiska besök ska ses som kompletterande kontaktvägar och vara naturliga delar av det reguljära vårdutbudet.

Personer med en kronisk sjukdom ska ha möjlighet att leva ett så självständigt liv som möjligt med hjälp av digitala hälsostöd, utan att vara beroende av sjukvården. Patienten ska ha förutsättning att ta aktiv del av sin egen vård, vara medskapare av medicinska data och ha full insyn i informationen om sin egen hälsa.

Resenären ska kunna planera, genomföra och följa upp sin resa på ett enkelt sätt

Resenären ska kunna välja hur hen önskar ta del av information för att lösa sina transportbehov. Smarta och tillgängliga trafikinformationstjänster ska bidra till att resenären känner sig trygg med hela resan genom att det är enkelt att få information om resmöjligheter och restider, att köpa biljetter samt att få realtidsinformation om eventuella förseningar och anslutningar.

Olika aktörer ska involveras i arbetet med att utforma e-tjänster som underlättar dialog och delaktighet

Landstingets utveckling av e-tjänster ska kännetecknas av att olika användarkategorier involveras tidigt i utvecklingsprocessen. Detta ökar landstingets möjligheter att fånga upp nya behov av utveckling och förändring.

Invånare, kommuner, lärosäten, företag med flera ska inom ramen för landstingets ansvarsområde och fastställd finansiering få ökade möjligheter att delta i arbetet med att utforma framtidens lösningar och bli medskapare

av information. Det ger nya möjligheter att mobilisera människors kreativitet och kompetens för att utveckla e-tjänster som underlättar dialog och delaktighet.

6.2 Landstingets medarbetare ska ha tillgång till en digital arbetsmiljö som bidrar till en säker och effektiv verksamhet

Landstingets medarbetare ska ha tillgång till en välfungerande och sammanhållen digital arbetsmiljö som ger stöd i det personliga mötet med invånare, patienter, anhöriga och resenärer, vilket ställer krav på både mobilitet och tillgänglighet. Den digitala arbetsmiljön ska också ge stöd för tvärprofessionell samverkan och kommunikation inom och mellan olika delar av verksamheten. Relevant information ska alltid vara elektroniskt tillgänglig för behöriga medarbetare och stora informationsmängder ska kunna hanteras, analyseras, visualiseras och delas.

Medarbetare ska ha tillgång till interaktiva beslutsstöd
Ett interaktivt beslutsstöd ska ge tillgång till relevant information och den senaste kunskapen inom landstingets samtliga professioner. Syftet är att stärka den professionella rollen, att stödja och effektivisera arbetsprocesser, öka säkerheten, minimera administration samt bidra till verksamhetsutveckling och ökad kvalitet i medarbetarnas dagliga arbete. Beslutsstödet ska också underlätta uppföljning av säkerhet, kvalitet, verksamhetsstyrning och resursfördelning.

Medarbetare ska involveras och fortbildas
Landstingets utveckling ska kännetecknas av att olika användarkategorier involveras tidigt i utvecklingsprocessen. Detta ökar förmågan att fånga upp nya behov av utveckling och förändring. Arbetet inkluderar att utveckla produkter, tjänster och processer som gör det enklare för medarbetarna att utföra sitt arbete.

Landstingets medarbetare ska kontinuerligt fortbildas för att kunna tillgodogöra sig digitaliseringens möjligheter fullt ut och känna sig trygga med att använda modern teknik.

6.3 Det ska vara enkelt och säkert att utbyta information mellan organisationer inom och utanför den offentliga sektorn

Landstinget ska ha en öppen, robust och interoperabel digital infrastruktur som kan utbyta information med andra organisationer på ett standardiserat och effektivt sätt.

Information ska tillgängliggöras för att underlätta utvecklingen av värdeskapande tjänster
Landstinget ska tillgängliggöra information för att underlätta utvecklingen av digitala tjänster från tredje part. Detta ökar möjligheterna till värdeskapande ur de offentliga data som utgör en unik resurs för hela Stockholmsregionen.

Samarbete skapar förutsättningar för digitalt informationsutbyte
Landstingets kärnverksamheter ska ha nära relationer och aktivt samverka både regionalt, nationellt och internationellt med universitet, högskolor, näringsliv, kommuner och staten.

6.4 Samordnad styrning av landstingets digitalisering

I takt med ökande verksamhetskrav på en mer modern och sammanhållen IT-miljö ställs nya krav på en samordnad styrning och organisering av digitaliseringsarbetet.

Inom digitaliseringsområdet ska landstinget därför stärka och samordna styrningen på en landstingsövergripande nivå och i samklang med lokala ledningssystem. Den samordnade styrningen ska säkerställa leveransförmågan och en mer standardiserad och kostnadseffektiv användning av IT, samtidigt som utveckling och innovation stimuleras.

7. Uppföljning

Strategin ska följas upp enligt landstingets ledningsprocess och samordnas med en uppföljning av andra landstingsövergripande styrande dokument.

Landstinget ska årligen mäta och följa upp landstingets övergripande digitaliseringsarbete i ett digitaliseringsbokslut. Handlingsplaner som konkretiserar strategins mål och intentioner inom IT- och digitaliseringsområdet ska arbetas fram årligen.